

Prima instanță: Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău
Judecător: Gh. Mîțu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Cernat, A. Pahopol, L. Bulgac

Dosarul nr. 2rac-108/16

DECIZIE

06 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Iulia Sîrcu
Tamara Chișca-Doneva, Nadejda Toma,
Vladimir Timofti, Ion Druță

examinînd recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Vitalitifrukt-Expo”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Darurile Basarabiei” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vitalitifrukt-Expo” privind încasarea penalității și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015, prin care a fost respinsă cererea de apel declarată de Societatea cu Răspundere Limitată „Vitalitifrukt-Expo” și menținută hotărîrea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 12 februarie 2015,

c o n s t a t ă

La 03 decembrie 2014, SRL „Darurile Basarabiei” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Vitalitifrukt-Expo” privind încasarea penalității și cheltuielilor judiciare.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, la data de 25 iulie 2013, între SRL „Vitalitifrukt-Expo” (în calitate de vânzător) și SRL „Darurile Basarabiei” (în calitate de cumpărător) a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 15. Conform pct. 1.1 din contract Vânzătorul vinde, iar Cumpărătorul cumpără sistemul antigrindină pentru livadă (numite în continuare marfa) în conformitate cu asortimentul și prețul stabilit între părți în Anexa nr. 1 la contract. Vânzarea-cumpărarea urma să fie realizată în II etape. Conform pct. 4.2 din contract livrarea se efectuează timp de 25 zile lucrătoare de la primirea plății pentru fiecare etapă în parte, conform pct. 2.2 din contract.

Sustține reclamantul că, Cumpărătorul a achitat integral sumele prevăzute în contract în termenii conveniți plata fiind efectuată la data de 11 februarie 2014.

Contrar obligațiilor asumate prin contract, Vânzătorul a admis încălcarea termenelor de livrare a părților componente a sistemului antigrindină, termenul expirând la 19 martie 2014.

Astfel, contrar prevederilor pct. 4.3 din contract, la data înaintării acțiunii în instanța de judecată, părțile contractante nu au semnat actul de predare-primire la cea mai mare parte a mărfii, fiind semnate pentru etapa I și pentru etapa a II 2 acte de predare-primire: actul din 27 martie 2014 de predare-primire a 2 500 kg de sîrma 2.2 mm. în val de 60; actul din 09 aprilie 2014 de predare-primire a 560 kg de sîrma 2.2 mm. în val 60 kg.

Actele vizate au fost însoțite de trei facturi fiscale: factura fiscală seria FB3918660 din 14 decembrie 2013; factura fiscală seria FB 3918750 din 31 martie 2014; factura fiscală seria FB 5661631 din 27 mai 2014.

Conform Anexei nr. 1 din 25 iulie 2013, la contractul de vânzare-cumpărare nr. 15 din 25 iulie 2013, la etapa I obiectul vânzării-cumpărării îl constituiau 22 de poziții de produse-mărfuri, iar pentru cea de a II etapă -7 poziții de produse-mărfuri.

Menționează reclamantul că, documentele întocmite între părți la etapa I atestă predarea doar a unei poziții (la fel cu întârziere) din cele 22 de poziții, poziția data nefiind executată integral, rămînînd pînă în prezent nelivrate 60 kg. de sîrma x 45 lei/kg în sumă de 2 700 lei. Cu referire la cea de a II etapă urmau să fie livrate 7 poziții de mărfuri, însă au fost livrate doar 2 poziții nu integral, părțile semnînd acte de predare-primire (Actul nr. 1 din 27 martie 2013) a următoarelor mărfuri: cîrlig 80 mm - 180 buc; inel 80 mm - 180 buc. Iar, conform contractului rămîne nelivrată pînă în prezent următoarea cantitate: cîrlig 80 mm - 184 buc x 9,77 lei/unit. = 1 797,68 lei; inel 80 mm -184 buc x 17,28 lei/unit. = 3 179,52 lei.

Lipsa actelor de predare-primire a mărfurilor nelivrate confirmă neexecutarea integral a obligațiilor asumate de vânzător.

Astfel, lipsesc actele de predare primire la plasa antigrindină (marfa-echipamentul stipulat în contract) al cărui preț este estimat la suma de 550 887,83 lei (datele sunt preluate din factura fiscală seria FB 3918750 din 31 martie 2014), Vânzătorul fiind în întârziere privitor la predarea-livrarea acestor mărfuri mai mult de 6 luni (180 de zile).

Consideră reclamantul că, vânzătorul a admis încălcarea condițiilor contractului menționat prin livrarea cu întârziere precum și prin nelivrarea în general a mărfurilor stabilite în contractual de vânzare-cumpărare, mărfuri care erau necesare cumpărătorului.

Mai indică reclamantul că, conform pct. 3.1 din contractul nr. 15 din 25 iulie 2013 „în caz de livrare a echipamentului stabilit prin contract cu întârziere vânzătorul va achita cumpărătorului o penalitate în mărime de 1% din suma de echipament nelivrată pentru fiecare zi de întârziere”.

Astfel, în temeiul pct. 3.1. din contract a fost calculată penalitatea în sumă de 165 266,35 lei, pentru 30 zile reieșind din prețul plasei nelivrate, care este de 550 887,83 lei - de la 02 noiembrie 2014 pînă la 02 decembrie 2014 (30 de zile) =

550 887,83 x 30 zile x 1%=165 266,35 lei.

Ținând cont de faptul că suma penalității este foarte mare, dacă calculul va fi efectuat pentru 180 zile așa cum prevede legislația civilă, Cumpărătorul solicită de la Vânzător în temeiul pct. 3.1. al contractului nr. 15 din 25 iulie 2013, cu titlu de penalitate doar suma de 165 266,35 lei, calculul fiind efectuat doar pentru ultimele 30 de zile, după cum urmează:

Menționează reclamantul că, în vederea soluționării amiabile a revendicărilor formulate, la data de 07 noiembrie 2014 a formulat în adresa debitorului-pîrît reclamație prealabilă cu nr. 82, prin care a solicitat restituirea sumelor cu titlu de penalitate în decurs de 5 zile, totodată, avertizându-l despre consecințele care ar putea surveni, prezentînd dovada de recepționare a reclamației, care a rămas fără soluționare.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamantul și-a concretizat pretențiile majorînd cuantumul acțiunii, a solicitat încasarea penalității nu pentru 30 zile, dar pentru 120 zile, solicitînd majorarea cuantumului sumei inițiale solicitate spre încasare 504 757,96 lei, suma totală majorată solicitată spre încasare fiind de 670 024,31 lei (504 757,96 lei + 165 266,35 lei = 670 024,31 lei)

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 12 februarie 2015:

-S-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Darurile Basarabiei” împotriva SRL „Vitalitifrukt-Expo” privind încasarea penalității și cheltuielilor judiciare;

-S-a încasat de la SRL „Vitalitifrukt-Expo”, cu sediul în mun. Chișinău, str. Calea Orheiului c/f 1003600074067, în beneficiul SRL „Darurile Basarabiei”, cu sediul în r-nul Rîșcani sat. Malinovscoe, c/f 1010602003779 penalitatea în sumă de 670 024, 31 lei și cheltuieli judiciare sub forma taxei de stat în sumă de 20 101 lei, iar în total suma de 690 125,31 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015, a fost respins ca lipsit de temei apelul declarat de SRL „Vitalitifrukt-Expo” și menținută hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 12 februarie 2015.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 23 noiembrie 2015, în termenul prevăzut de lege, SRL „Vitalitifrukt-Expo” în persoana administratorului Furculiță Constantin (în baza extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 13640 din 20 mai 2015) a declarat recurs, completîndu-l la 21 decembrie 2015 și 28 decembrie 2015, a solicitat recurentul admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii înaintate.

În motivarea recursului, recurentul a indicat că, actele judecătorești contestate sunt ilegale și neîntemeiate, fiind emise cu aplicarea eronată a normelor de drept material. Consideră recurentul, că instanțele inferioare au apreciat arbitrar probele anexate la materialele cauzei și ca rezultat, incorect au constatat temeinicia pretențiilor formulate de către SRL „Darurile Basarabiei”. De asemenea, invocă recurentul că cauza a fost examinată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

La 11 martie 2016, SRL „Darurile Basarabiei” a prezentat referință pe marginea recursului declarat de SRL „Vitalitifruit-Expo”, solicitând respingerea acestuia, cu menținerea actelor judecătorești contestate,

În conformitate cu art. 440 alin. (2) CPC, prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 23 martie 2016, recursul SRL „Vitalitifruit-Expo” a fost declarat admisibil.

Examinând argumentele invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și referința prezentată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre, din considerentele ce urmează:

În conformitate cu art. 442 alin. (1) CPC, *„Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.”*

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, *„instanța după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre”.*

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, *„Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”.*

Studiind materialele dosarului, Colegiul ajunge la concluzia că, instanțele inferioare eronat au constatat temeinicia pretențiilor formulate de către SRL „Darurile Basarabiei”.

În acest sens, Colegiul reține că, la 25 iulie 2013, între SRL „Vitalitifruit-Expo” în calitate de vânzător și SRL „Darurile Basarabiei” în calitate de cumpărător a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 15, în temeiul căruia SRL „Vitalitifruit-Expo” s-a obligat să vândă bunuri conform anexei nr. 1 la contract (f.d. 8-12).

În conformitate cu art. 130 alin. (1) CPC, *„Instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multispectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege”.*

Deși reclamantul drept temei al pretențiilor sale invocă lipsa actelor de predare-primire a mărfurilor indicate în anexa la contractul nr. 15 din 25 iulie 2013, Colegiul constată că facturile fiscale anexate la materialele cauzei: seria FB nr. 3918660 din 14 decembrie 2016 (f.d. 14), seria FB nr. 3918750 din 31 aprilie 2014 (f.d. 16) și seria FB nr. 5661630 din 27 mai 2014 (f.d. 17), confirmă efectuarea livrărilor de către SRL „Vitalitifruit-Expo” în volum deplin.

Conform art. 117 alin. (1) Cod Fiscal, *„Subiectul impozabil care efectuează*

*o livrare impozabilă pe teritoriul țării este obligat să prezinte cumpărătorului (beneficiarului) factura fiscală pe livrarea în cauză. **Prezentarea facturii fiscale se efectuează la momentul apariției obligației fiscale**, stabilit prin art.108, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul cod. Factura fiscală nu se eliberează pentru livrările impozitate conform art. 104 lit. a) ”.*

Conform art. 108 alin. (1) Cod Fiscal, **„Data obligației fiscale privind T.V.A. este data livrării. Data livrării se consideră data predării mărfurilor, prestării serviciilor, cu excepția cazurilor stipulate la alin.(5), (6) și (7) ”.**

Având în vedere normele legale enunțate, cât și faptul că la materialele cauzei nu au fost anexate actele de predare-primire a mărfii în volum deplin, Colegiul conchide că prin aplicarea semnăturii și ștampilei de către cumpărător (SRL „Darurile Basarabiei”) pe facturile fiscale enunțate, ultimul a confirmat recepționarea mărfii indicate în facturile respective. Astfel, Colegiul constată că neexecutarea obligațiilor contractuale de către SRL „Vitalitifrukt-Expo”, nu au fost probate.

Conform art. 624 alin. (1) Cod Civil, **„Clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun ”.**

Reieșind din sensul normei legale menționate, Colegiul conchide că în prezentul litigiu, nu sunt întrunite condițiile prevăzute de lege ce ar determina nașterea dreptului de a solicita încasarea penalității de întârziere și anume, lipsa unei neexecutări a obligațiilor contractuale de către SRL „Vitalitifrukt-Expo”.

De asemenea, Colegiul consideră că instanța de apel eronat a constatat că vânzătorul nu a prezentat instanței probe ce ar demonstra livrarea în adresa cumpărătorului marfă în sumă de 542 556 lei, ce constituie diferența dintre suma achitată de către cumpărător (1 985 128,68 lei) și suma totală a mărfurilor livrate în baza facturilor fiscale (1 442 573,24 lei).

În acest sens, Colegiul reține că, potrivit pct. 4 din actul de predare-primire nr. 1 din 27 martie 2014 (f.d. 14), SRL „Vitalitifrukt-Expo” a livrat mărfuri extra contract și anume: Ganci din plastic pentru fixarea pomului 16 000 bucăți. Prin urmare, în viziunea Colegiului suma de 542 556 lei nu poate fi considerată ca fiind contravaloarea obligațiilor neexecutate de către SRL „Vitalitifrukt-Expo”, or livrarea mărfurilor prevăzute de anexa nr. 1 la contractul vânzare cumpărare nr. 15 din 25 iulie 2013, este confirmată în volum deplin prin facturile fiscale enunțate mai sus.

Totodată, referitor la argumentul recurentului precum că cauza a fost examinată cu încălcarea competenței jurisdicționale, Colegiul menționează următoarele:

În conformitate cu art. 38 alin. (2) CPC, **„Acțiunea împotriva unei organizații se intentează în instanța de la sediul ei sau al organului ei de administrație ”.**

În contractul de vânzare-cumpărare nr. 15 din 25 iulie 2013, semnat inclusiv

de către SRL „Vitalitifruit-Expo”, a fost indicată adresa vânzătorului: mun. Chișinău, str. Calea Orheiului 20/1, et. 3 (f.d. 10). Prin urmare, cererea de chemare în judecată a fost depusă la instanța competentă – Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău.

Reieșind din cele expuse mai sus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa hotărîrea primei instanțe și decizia instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărîri privind respingerea acțiunii formulate de SRL „Darurile Basarabiei”.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Vitalitifruit-Expo”.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015 și hotărîrea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 12 februarie 2015, emise în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Darurile Basarabiei” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vitalitifruit-Expo” privind încasarea penalității și cheltuielilor de judecată.

Se pronunță o hotărîre nouă după cum urmează:

Cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Darurile Basarabiei” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vitalitifruit-Expo” privind încasarea penalității și cheltuielilor de judecată, se respinge ca neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Tamara Chișca-Doneva

Nadejda Toma

Vladimir Timofti

Ion Druță